

การศึกษาผลของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป้าหมายด้วยวิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อความปลอดภัย และ
ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อการป้องกัน

A STUDY OF THE RESULT OF TARGET BEHAVIOR CHANGE BY APPLIED BEHAVIOR
BASED SAFETY AND PROTECTION MOTIVATION THEORY

นิชารัศม์ ปัญญ โภธิวัฒน์ 5536969 PHOH/M

วท.ม. (อาชีวอนามัยและความปลอดภัย)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : วิชัย พงศ์ธาราธิกุล, M.Sc. , สมพร กันทรดุขฎี เตรียมชัยศรี, Ph.D. ,
สุคนธา ศิริ , Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความปลอดภัยระหว่างเทคนิค
Behavior Based Safety (BBS) และเทคนิค Protection Motivation Theory (PMT) ของพนักงานแผนกจัดในโรงงาน
อุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง ซึ่งทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคBBS จำนวน 10 คน และ
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคPMT จำนวน 10 คน โดยเริ่มการศึกษาด้วยการบ่งชี้พฤติกรรมเสี่ยงและคัดเลือกไปเป็นพฤติกรรม
ความปลอดภัยเป้าหมายจำนวน 3 พฤติกรรมจากการจัดลำดับความสำคัญ เพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เป็น
ระยะเวลา 12 สัปดาห์ โดยให้กลุ่มตัวอย่างสังเกตและบันทึกพฤติกรรมความปลอดภัยเป้าหมายของกันและกันเอง และได้
ประเมินความรู้สึก ทัศนคติ และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม
ด้วยแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง BBS มีเปอร์เซ็นต์พฤติกรรมความปลอดภัยเป้าหมายเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 88.89
เป็นร้อยละ 100 โดยมีพฤติกรรมความปลอดภัยเป้าหมายก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความ
เชื่อมั่น 95% ($p=0.039$) และกลุ่มตัวอย่าง PMT มีเปอร์เซ็นต์พฤติกรรมความปลอดภัยเป้าหมายเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 92.59
เป็นร้อยละ 98.17 โดยมีพฤติกรรมความปลอดภัยเป้าหมายก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
ความเชื่อมั่น 95% ($p=0.021$) และเมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาระหว่างกลุ่มตัวอย่าง BBS และกลุ่มตัวอย่าง PMT พบว่า
กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมความปลอดภัยเป้าหมายก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับความเชื่อมั่น 95% ($p=0.634$) ผลการประเมินจากแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง BBS และกลุ่มตัวอย่าง PMT มี
ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

การศึกษารังนี้สรุปได้ว่า กระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยเทคนิค BBS และ PMT สามารถปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานได้ และให้ผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม
เทคนิค PMT สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพนักงานได้ตั้งแต่ผู้ที่มีพื้นฐานทักษะความปลอดภัยน้อยไปจนถึงผู้ที่มีทักษะมาก
ในขณะที่เทคนิค BBS จะให้ประสิทธิผลมากกว่าเมื่อนำไปใช้กับพนักงานที่มีทักษะความปลอดภัยอยู่แล้วพอสมควร และ
มีแนวโน้มสามารถใช้เวลาในการเปลี่ยนพฤติกรรมได้สั้นกว่าเทคนิค PMT